

2017

M. A.

4th Semester Examination

SANSKRIT

Paper – 404

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the right-hand margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Group—A

1. एकः प्रश्नः समाधेयः —

12

क) कुन्तकसम्मतं काव्यस्वरूपमालोच्यताम् ।

ख) कुन्तकानुसारं शब्दार्थयोः सम्बन्धः कीदृशः?—उपस्थाप्यताम् ।

2. संस्कृतभाषया देवनागर्या च एका व्याख्येया — 8

क) लोकोत्तरचमत्कारकारि वैचित्र्यसिद्धये ।

काव्यस्यायमलङ्कारः कोऽप्यपूर्वो विधीयते ॥

ख) चतुर्वर्गफलास्वादमप्यतिक्रम्य तद्विदाम् ।

काव्यामृतरसेनान्तश्चमत्कारो वितन्यते ॥

3. एकः प्रश्नः समाधेयः — 12

क) क्व नाम प्रतिभा ? सा कतिविधा ? तासां स्वरूपं राजशेखरानुसारं व्याख्यायताम् ।

ख) को नाम काव्यपाकः ? तस्य विभागा आलोच्यन्ताम् ।

4. संस्कृतेन देवनागर्या च एका व्याख्येया — 8

क) आहार्यबुद्धेस्तु द्वयमप्रतिपत्तिः सन्देहश्च ।

ख) प्रतिभाव्युत्पत्तिमांश्च कविः कविरित्युच्यते ।

Group-B

1. यथाभिमतं एकः प्रश्नः समाधेयः — 12×1

a) 'अथातो ब्रह्मजिज्ञासा' इति सूत्र अथ-शब्दस्य अर्थः शङ्कररीत्या प्रतिपाद्यताम् ।

b) सूत्रभाष्यानुसारेण ब्रह्मणः स्वरूपं निरूपणीयम् ।

2. अधोलिखितेषु सूत्रेषु द्वयं सप्रसङ्गं सुरगिरा देवनागरीलिप्या व्याख्यायताम्—5×2
- जन्माद्यस्य यतः ।
 - शास्त्रयोनित्वात् ।
 - तत्तु समन्वयात् ।
3. स्वाभिमतमेकः प्रश्नः समाधेयः — 10×1
- अथातो धर्मजिज्ञासेति सूत्रस्य तात्पर्यमर्थसंग्रहानुसारं व्याख्यायताम् ।
 - अर्थसंग्रहदिशा उत्पत्तिविधेः स्वरूपं निरूपणीयम् ।
4. कयोश्चिद् द्वयोः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च टिप्पणी प्रदेया— 4×2
- श्रुतिः ।
 - गुणविधिः ।
 - अधिकारविधिः ।

—o—